

Vergaderjaar 2003–2004

28 606

Jeugdzorg 2003–2006

Nr. 16

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 mei 2004

In uw brief van 29 april 2004 (Just-28–04) heeft u gevraagd om vóór het algemeen overleg van 2 juni a.s. over o.a. het Inspectierapport «Jeugdigen onder voogdij» antwoord te krijgen op de volgende vragen:

1. Op welke wijze zal worden bijgedragen aan de verbetering van de uitvoering van de voogdij? Wat gaat wanneer gebeuren, en wie is daarvoor verantwoordelijk?
2. Waarom wordt het formuleren van een visie overgelaten aan de MOgroep?
3. Hoe luiden de randvoorwaarden voor die visie?

In deze brief leg ik u, na de weergave van de aanbevelingen van de Inspectie Jeugdzorg, mijn plan voor de verbetering van de voogdij voor. De door u gestelde vragen komen in dit plan aan bod.

De aanbevelingen van de Inspectie Jeugdzorg

Uit het rapport van de Inspectie Jeugdzorg blijkt dat de taakuitoefening van de voogdij-instellingen een aantal tekorten vertoont. De Inspectie Jeugdzorg heeft op grond van haar bevindingen aan het ministerie van Justitie de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Het formuleren van een visie en beleid op de voogdij als maatregel met eigen specifieke verantwoordelijkheden.
2. Het formuleren van normen voor de uitvoering van en de rapportage en verantwoording over de voogdij.
3. Het opstellen van een plan voor de implementatie van het voogdij-beleid.

Het plan voor de verbetering van de voogdij

De hierboven weergegeven aanbevelingen leiden tot de volgende aanpak:

Ad 1: de visie op de voogdij

Een voogdij-instelling kan de voogdij opgedragen krijgen indien:

- de ouders zijn ontheven of ontzet uit het ouderlijk gezag;

- een minderjarige niet onder ouderlijk gezag staat en niet op wettige wijze in de voogdij is voorzien.

Door de voogdij op te dragen aan een voogdij-instelling krijgt deze instelling de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding van de minderjarige. De voogdij-instelling is bovendien de wettelijk vertegenwoordiger van de minderjarige. De feitelijke verzorging en opvoeding van de voogdijpupil is een taak van een pleeggezin of residentiële inrichting. De voogdij-instelling houdt toezicht op de wijze waarop deze pedagogische verantwoordelijkheid gestalte krijgt.

Ik zal gezien de aard van de signalen van de Inspectie Jeugdzorg op korte termijn een visie vaststellen op de uitvoering van de voogdij waarin tenminste aandacht is besteed aan de volgende punten:

- Continuïteit in opvoedingssituatie en in hulpverleningsbeleid: voor een voogdijpupil dient zo snel mogelijk een geschikte opvoedingssituatie met perspectief op langdurig verblijf te worden gecreëerd; het eenmaal ingezette hulpverleningsbeleid moet bij een eventuele wisseling van voogdijwerker worden gecontinueerd;
- Bevestiging van natuurlijke gezagsverhoudingen: zo snel mogelijk moet de voogdijpupil in een pleeggezin worden geplaatst; bovendien moeten de pleegouders, zodra dat in het belang van de minderjarige is, naast het pedagogische ook het juridische gezag over hun pleegkind krijgen;
- Zinvolle invulling van de rol van de ouders: er dient actief te worden gewerkt aan een voor alle betrokkenen aanvaardbare invulling van de rol van de ouder-op-afstand;
- Een evenwichtige uitwerking van de twee rollen van de voogdijwerker c.q. voogdij-instelling: die van hulpverlening en van wettelijke vertegenwoordiging.

Het is mij bekend dat de gezamenlijke voogdij-instellingen reeds een aanvang hebben gemaakt met het ontwerpen van een visie. Het leek mij zinvol om bij dat proces aan te haken. Ik heb de MOgroep verzocht mij het voorstel van de voogdij-instellingen in het najaar te presenteren, waarna ik zal bezien of en in hoeverre ik die visie tot de mijne kan maken.

Ad 2: normen voor de verantwoording over de voogdij

Anders dan bij de gezinsvoogdij het geval is, is in het BW niet de verplichting opgenomen om van tijd tot tijd door de rechter de noodzaak van de voortzetting van een instellingsvoogdij te laten vaststellen. Om het streven naar natuurlijke gezagsverhoudingen te stimuleren is het nodig dat de voogdij-instelling periodiek bij de rechter verantwoordt wat de motieven zijn voor een voortzetting van de instellingsvoogdij.

Dit aspect van de verbetering van de voogdij neem ik mee in mijn voorstellen de kindbeschermingswetgeving te bezien op het uitgangspunt dat bij de keuze voor een maatregel het belang van de minderjarige de eerste overweging moet zijn. Dat voornemen is opgenomen in het beleidsprogramma Beter Beschermd waarover ik u vóór het zomerreces verder zal informeren.

Dit beleidsprogramma voorziet daarnaast onder meer in het meetbaar maken van de effectiviteit van de uitvoering van de jeugdbescherming: van voogdijen én gezinsvoogdijen.

Momenteel is een onderzoek gaande naar de haalbaarheid van de gewenste effectiviteitsmeting; de resultaten verwacht ik in juli a.s.

Ad 3: de implementatie van het voogdijbeleid Met ingang van 1-1-2005 is de uitvoering van de voogdij een taak van de bureaus jeugdzorg onder verantwoordelijkheid van de provincies en grootstedelijke regio's. Met het oog hierop zal overleg met het IPO plaatsvinden over de implementatie van de beoogde verbeteringen door de bureaus jeugdzorg.

In deze brief heb ik u de hoofdlijnen voor de verbetering van de voogdij
geschetst. Deze voornemens worden opgenomen in het landelijk beleids-
kader jeugdzorg.

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner